

MYRS 27.02.2024 § 59

10/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi alue- ja rakennepolitiikan ohjelma 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 7, OKM

Erityistavoite: 7.1

Hakemusnumero: R-00858 investointi (900538, 900545), R-00861 kehittäminen (900550, 900551)

Hakijat: Oulun yliopisto, Oulun ammattikorkeakoulu

Toteutusaika: 1.9.2023–31.12.2025

Toteuttamisalue: Pohjois-Pohjanmaa

Hankekuvaus:

Suomen kaltaisessa harvaan asutussa maassa sähköinen ilmailu on tulevaisuudessa yhteiskunnallisesti edullisin ja kestävin tapa toteuttaa nopea kaupunkien välinen liikkuminen. Ilmailun sähköistyminen ja digitalisaatio muuttavat lentotoiminnan luonnetta. Ilmaliikenteen määrän kokonaisuuden kasvun myötä soveltuvia digitaalisia lentopaikkoja tarvitaan myös enemmän. Erityisesti sähköinen ilmaliikenne voi hyödyntää valvomattomia lentopaikkoja parhaiten. Hankkeessa selvitetään Pohjois-Pohjanmaalla olevat lentopaikat ja niiden kyvykyys digitalisaatioon ja sähköiseen lentämiseen, sekä investoidaan, rakennetaan ja käyttöön otetaan digitaalisen lentopaikan testaus- ja kehittämisympäristö.

Ympäristö on ensimmäinen, jossa katetaan sekä energiantuotanto, sen käyttö lentoliikenteessä aidoin käyttölaittein sekä mahdollisuus yhdistää tähän taloudellisesti kestävien liiketoimintamallien pilotointi yhdessä elinkeinoelämän kanssa. Hankkeella tähdätään siihen, että maakunta pystyisi ottamaan kansallisen (ja mahd. laajemminkin) edelläkävijyyden kylmien/arktisten alueiden lentoliikenteen digitalisaation ja sähköistymisen (ml. taloudellinen kestävyys) tutkimuksessa.

Yksi toimintatapojen muutos, jota halutaan saada aikaan, on Pohjois-Pohjanmaan rakentuminen hiilineutraaliksi pala palalta. Pohjois-Pohjanmaa on osaltaan sitoutunut vauhdittamaan Suomen 2035 hiilineutraalisuustavoitetta ja on laatinut sitä työtä ohjaamaan ilmastotiekartan. Tähän liittyy keskeisesti liikkumiseen tarvittavan uusiutuvan energian hajautettu tuotanto ja osittaisen off-grid (kantaverkosta riippumaton) -mallin mukainen vahva varautuminen liikenteen tarvitseman energian saannin mahdollistamiseksi.

Hankkeessa investoidaan, rakennetaan ja otetaan käyttöön Pohjois-Pohjanmaan siirtymäsuunnitelmaa tukeva digitaalisen lentopaikan testaus- ja kehittämisympäristö. Ympäristön

avulla voidaan selvittää, kuinka sähkölentokoneiden avulla voidaan maakuntien osa-alueita kytkeä osaksi laajempaa kestävästä liikenteen infrastruktuuria ja parantaa alueiden saavutettavuutta. Se mahdollistaa mm. henkilö- ja tavaraliikenteeseen käytettävien sähkölentokoneiden ja raskaiden rahtidroonien käyttöä yhdistäen tähän taloudellisesti kestävien liiketoimintamallien pilotoinnin. Hyöty saadaan kohdistumaan alueella jo olevaan tai kasvavaan elinkeinoelämään. Hankkeen tuloksilla varmistetaan työpaikkojen ja yritysten määrän säilymistä alueella sekä uusien innovaatioiden mahdollistamaa talouskasvua ympäristöystävällisellä tavalla.

Ympäristöön investoidaan sähkölentokone, rakennetaan ja otetaan käyttöön sitä tukeva tarvittava infrastruktuuri. Tavoitteena on käyttää mahdollisimman paljon uusiutuvaa energiaa kokeellisen käytön energiamuotona sitoutuen mm. alueellisen siirtymäsuunnitelmaan, jonka tavoitteissa on kehittää pitkällä aikajänteellä uusiutuvan energian tuotantoa. SAAC tukee digitalisaation edistämisen lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman liikenteen poikkileikkaavia kehittämistavoitteita, jotka ovat kilpailukyky, päästövähennys-tavoitteet ja saavutettavuus.

Hankkeella saavutetaan kansallisesti kärkiasema päästöttömän ilmaston tapahtuvan henkilö- ja tavarakuljetuksen tutkimuksessa ja eurooppalaisittain nousee yhdeksi merkittävämmäksi tutkimuskeskeiseksi aihealueeksi.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Palkkakustannukset:	657 143
Välilliset kustannukset, FR40%:	262 856
Kustannukset yhteensä:	919 999
Kone- ja laitehankinnat:	1 960 000
Välilliset kustannukset, FR1,5%:	29 400
Kustannukset yhteensä:	1 989 400
Kokonaisuuden kustannukset yht.:	2 909 399

Kokonaisrahoitus suunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus:	2 128 580
Muu julkinen rahoitus:	489 879
Kuntarahoitus:	290 940
Rahoitus yhteensä:	2 909 399

Hankearviointi, pisteet: 24/44

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 3 A

Valmistelija: Katarina Timisjärvi, 040 685 4025

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Maakunnan yhteistyöryhmälle esitetään, että se antaa hankkeesta myönteisen lausunnon.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaa toimintalinjan ”Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi” ja erityistavoitteen 7.1 ”Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainensiirtymä” osalta.

Hanke vastaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaan 2020–2025 sekä Älykkään erikoistumisen strategiaan myötävaikuttamalla vähäpäästöisen liikenteen kehittämistä tukemalla kestävien liikennejärjestelmien ja liikkumisen digitalisaatiota. Hanke edistää alueen elinkeinotoimintaa tukevan oppimis-, tutkimus- ja kehitystoimintaan tarkoitettun infrastruktuurin käyttöönottoa ja tehokasta hyödyntämistä. Hanke lisää korkeakoulujen ja yritysten välistä T&K&I-yhteistyötä.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 3 (Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen A. (Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä ja työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantaminen) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.